

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
MINISTARSTVO FINANCIJA**

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH
DERIVATA**

Zagreb, studeni 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike („Narodne novine“, broj 85/10 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakonom tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, broj 57/06. i 18/11.), uređeno je između ostalog osnivanje, djelokrug poslovanja i ubiranje naknade iz maloprodajne cijene naftnih derivata iz koje se financira rad Hrvatske agencije za obveznu zalihi nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: HANDA).

Sukladno odredbama predmetnog Zakona, HANDA je samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova koja je obveznik osiguranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, sukladno preuzetim obvezama prema Europskoj komisiji.

Djelatnosti i predmet poslovanja HANDA-e su:

- reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu,
- trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima,
- skladištenje robe,
- prekrcaj tereta,
- prikupljanje naknade za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata,
- kupnja i prodaja nafte i naftnih derivata u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha,
- puštanje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja opskrbe,
- organizacija, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata,
- namjensko trošenje sredstava prikupljenih iz prodajne cijene naftnih derivata za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- skladištenje naftnih derivata,
- skladištenje i/ili nadzor obveznih zaliha naftnih derivata drugih država koje se sukladno međudržavnim sporazumima i/ili direktivama Europske unije čuvaju na državnom području Republike Hrvatske,
- kupovina i/ili gradnja spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje istima,
- nadzor količine i kakvoće nafte, naftnih derivata i usluga u svezi s djelatnošću,
- prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu komercijalnih, operativnih i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- sudjelovanje u definiranju energetske politike,
- suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim propisima,

– provedba međudržavnih ugovora i sporazuma,
– suradnja s domaćim i inozemnim energetske tijelima i/ili subjektima,
pri čemu se namjenskim trošenjem sredstava između ostalog smatra i stjecanje dionica ili poslovnih udjela u trgovačkim društvima kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj koja na temelju dozvole Hrvatske energetske regulatorne agencije obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, na način kojim će se osigurati udio Agencije u temeljnom kapitalu društva od najmanje 25%, zajedno s upravljačkim pravima razmjernima tom udjelu, te osnivanje i financiranje trgovačkog društva kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata u isključivom, većinskom ili polovičnom vlasništvu Agencije.

Iznos naknade za financiranje rada hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2012. godinu definiran je Odlukom o iznosu naknade za financiranje rada hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2012. godinu ("Narodne novine", br. 132/2011) i iznosi 200,00 kn po toni motornih benzina, 300,00 kn po toni dizelskog goriva, 50,00 kn po toni plinskog ulja za grijanje i kerozina-petroleja za pogon stavljenog na domaće tržište u razdoblju do 1. siječnja do 31. prosinca 2012. godine.

Izmjenama predmetnog Zakona predlaže se ukidanje naknade iz litre goriva u korist HANDA-e, odnosno direktno financiranje rada Agencije i financiranje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata putem Agencije. Financiranje rada Agencije i financiranje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata od 01. siječnja 2013.g. obavljati će se putem Državnog proračuna. HANDA-i kao proračunskom korisniku, za navedene potrebe, sredstva će se osigurati direktno iz Državnog proračuna prema njezinim stvarnim i realnim potrebama.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu predloženog Zakona nije potrebno izdvajanje posebnih sredstava na teret Državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, uvažavajući okolnost da se predloženim Zakonom u znatnoj mjeri povećavaju prihodi Državnog proračuna Republike Hrvatske te da se istim utječe na sprječavanje i otklanjanje većih poremećaja u gospodarstvu.

**V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU
NAFTE I NAFTNIH DERIVATA**

Članak 1.

U Zakonu o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, br. 57/2006 i 18/2011) članak 7. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Rad Agencije za obvezne zalihe financira se iz Državnog proračuna.“.

Članak 2.

U članku 16. stavku 1. alineja 5. briše se.

Alineja 9. mijenja se i glasi:

„- namjensko trošenje izdvojenih sredstava iz članka 7. stavka 5. ovoga Zakona za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,“.

Članak 3.

U članku 16.a stavku 1. alineje 9. i 10. brišu se.

Članak 4.

Članak 21. briše se.

Članak 5.

U članku 23. stavku 1. alineja 6. briše se.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

VI. OBRAZLOŽENJE ODREDBA PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

Uz članak 1.

Člankom 1. normira se da se rad Agencije za obvezne zalihe financira se iz Državnog proračuna.

Uz članak 2.

Člankom 2. se propisuje se da se u članku 16. stavku 1. alineja 5. briše se, te se alinejom 9. kao djelatnosti i predmet poslovanja Agencije za obvezne zalihe propisuje namjensko trošenje izdvojenih sredstava iz članka 7. stavka 5. Zakona za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Uz članak 3.

Ovim člankom se propisuje brisanje alineje 9. i 10. u članku 16.a stavku 1. Zakona.

Uz članak 4.

Ovim člankom se propisuje brisanje članka 21. Zakona.

Uz članak 5.

Ovim člankom se propisuje brisanje alineje 6. u članku 23. stavku 1. Zakona.

Uz članak 6.

Ovim člankom se propisuje da će se ovaj Zakon objaviti u „Narodnim novinama“ i stupiti na snagu dana 1. siječnja 2013. godine.

VII. ODREDBE ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 7.

- (1) Cijene nafte i naftnih derivata utvrđuju se u skladu s uvjetima na tržištu.
- (2) Ministar pravilnikom propisuje način utvrđivanja objave i primjene najviše razine cijena pojedinih naftnih derivata.
- (3) Izračun za određivanje najviše razine cijena naftnih derivata temelji se na mjerljivim tržišnim elementima te uključuje: cijenu naftnih derivata na tržištu Mediterana, devizni tečaj, premiju energetskeg subjekta, sredstva iz stavka 5. ovoga članka te naknade i poreze koji se obračunavaju po posebnim propisima.
- (4) Iznimno od najviše razine cijena utvrđenih pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može, u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili iz drugih opravdanih razloga, najduže za razdoblje od 90 dana propisati najvišu razinu cijena za pojedine naftne derivate.
- (5) Iz cijena naftnih derivata iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona izdvajaju se sredstva za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata u iznosu koji godišnje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Agencije za obvezne zalihe.
- (6) Jedan radni dan prije primjene novih cijena iz stavka 2. ovoga članka, Ministarstvo utvrđuje i objavljuje iznos najviše dopuštene cijene pojedinih naftnih derivata do sljedećeg obračuna prodajnih cijena naftnih derivata.

Članak 16.

- (1) Djelatnosti i predmet poslovanja Agencije za obvezne zalihe su:
 - reguliranje i poboljšavanje poslovanja u gospodarstvu,
 - trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima,
 - skladištenje robe,
 - prekrcaj tereta,
 - prikupljanje naknade za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata,
 - kupnja i prodaja nafte i naftnih derivata u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha,
 - puštanje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja opskrbe,
 - organizacija, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata,
 - namjensko trošenje sredstava prikupljenih iz prodajne cijene naftnih derivata za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
 - utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
 - skladištenje naftnih derivata,
 - skladištenje i/ili nadzor obveznih zaliha naftnih derivata drugih država koje se sukladno međudržavnim sporazumima i/ili direktivama Europske unije čuvaju na državnom području Republike Hrvatske,
 - kupovina i/ili gradnja spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje istima,
 - nadzor količine i kakvoće nafte, naftnih derivata i usluga u svezi s djelatnošću,
 - prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu komercijalnih, operativnih i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
 - sudjelovanje u definiranju energetske politike,
 - suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim propisima,
 - provedba međudržavnih ugovora i sporazuma,
 - suradnja s domaćim i inozemnim energetskegkim tijelima i/ili subjektima.

(2) U slučaju obavljanja djelatnosti iz stavka 1. alineje 13. ovoga članka, Agencija za obvezne zalihe pojavljuje se kao investitor u smislu propisa o gradnji.

(3) U obavljanju svojih djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka Agencija za obvezne zalihe ima značajan trgovački značaj te stoga njezino poslovanje treba voditi pažnjom dobrog gospodarstvenika, nastojeći da se obvezne zalihe formiraju i obnavljaju uz optimiziranje pripadajućih troškova.

Članak 16.a

(1) Namjenskim trošenjem sredstava iz članka 16. stavka 1. podstavka 9. ovoga Zakona, smatra se posebice:

- podmirenje troškova kupovine nafte i naftnih derivata s ciljem formiranja obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova osiguranja, skladištenja i obnavljanja obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova kontrole količine i kakvoće obveznih zaliha i zaliha iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
- podmirenje troškova rada naftnih terminala u vlasništvu ili suvlasništvu Agencije za obvezne zalihe i instalacija na pomorskom dobru koje Agencija za obvezne zalihe koristi na temelju valjanog pravnog osnova,
- podmirenje troškova nastalih radi zaduživanja na financijskom tržištu kapitala i ostalih troškova kapitala,
- podmirenje pratećih troškova (npr. za studije, dozvole, istraživanja, modeliranje, mjernu opremu, zaštitnu opremu, monitoring i sl.) u vezi sa stvaranjem preduvjeta za prihvata i skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, a s ciljem povećanja sigurnosti prijevoza i skladištenja opasnih tereta i ograničavanja mogućih negativnih utjecaja na okoliš,
- podmirenje operativnih troškova rada Agencije i drugih troškova vezanih za pitanja obveznih zaliha i sigurnosti opskrbe koji proizlaze iz prirode posla, robe, tržišta, Zakona, drugih propisa i Statuta Agencije,
- kupovina, gradnja, rekonstrukcija i dogradnja spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje njima,
- stjecanje dionica ili poslovnih udjela u trgovačkim društvima kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj koja na temelju dozvole Hrvatske energetske regulatorne agencije obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, na način kojim će se osigurati udio Agencije u temeljnom kapitalu društva od najmanje 25%, zajedno s upravljačkim pravima razmjernima tom udjelu,
- osnivanje i financiranje trgovačkog društva kapitala s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata u isključivom, većinskom ili polovičnom vlasništvu Agencije.

(2) Skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata u objektima u vlasništvu Agencije za obvezne zalihe, te upravljanje ovim objektima Agencija za obvezne zalihe može povjeriti energetskom subjektu s registriranim sjedištem u Republici Hrvatskoj, specijaliziranom za obavljanje navedenih poslova.

Članak 21.

(1) Proizvođači i uvoznici naftnih derivata dužni su uplaćivati naknadu za financiranje rada Agencije za obvezne zalihe i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, utvrđenu sukladno članku 7. stavku 5. ovoga Zakona, na račun Agencije za obvezne zalihe. Naknada se obračunava i plaća na sve naftne derivate iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona. Naknada se

ne obračunava i ne plaća isključivo na naftne derivate koji se izvoze za daljnju prodaju.

(2) Ako se naftni derivati uvoze u svoje ime, a za tuđi račun tada je korisnik uvoza obveznik uplaćivanja naknade iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Obveza obračunavanja naknade za obvezne zalihe nastaje:

1. u trenutku isporuke derivata iz skladišta proizvođača, odnosno iz trošarinskog skladišta poreznog obveznika,

2. u trenutku nastanka carinskog duga, ako se naftni derivati isporučuju izravno krajnjim potrošačima,

3. u trenutku utvrđivanja gubitka iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Gubitak (rastep, rashod) naftnih derivata iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona koji je nastao u skladištima derivata kod proizvođača i uvoznika smatra se količinom na koju se obračunava naknada iz stavka 1. ovoga članka, osim gubitka koji je nastao djelovanjem više sile.

(5) Agencija za obvezne zalihe nije dužna uplaćivati naknadu iz stavka 1. ovoga članka kada kupuje naftu i naftne derivate u svrhu formiranja i obnavljanja zaliha.

(6) Agencija za obvezne zalihe pravilnikom će propisati sadržaj, način i rokove dostave podataka o plasmanu naftnih derivata na domaće tržište i uplatama naknade te način obračuna i rokove uplate naknade iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 23.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 800.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

– ne dopusti pristup transportnim sustavima (članak 4. stavak 1.),

– primijeni cijene naftnih derivata za koje se utvrdi da su više od cijena koje je utvrdilo Ministarstvo u skladu s Pravilnikom iz članka 7. stavka 2. (članak 7. stavak 6.),

– ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske u slučaju poremećaja opskrbe (članak 8. stavak 7.),

– ne osigura operativne zalihe naftnih derivata (članak 10. stavak 6.),

– ne dopusti pristup obveznim zalihama ili ne čuva dokumentaciju o obveznim zalihama (članak 12.a stavak 5., 6. i 7.),

– ne uplaćuje naknadu za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (članak 21. stavak 1. i 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana ponavlja prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju do godine dana.

(4) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji u slučaju poremećaja opskrbe ne postupa sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju od tri mjeseca do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju od jednog mjeseca do godine dana.